

All
Bright!

TAMPERE
PIRKANMAA

Pirkanmaan talous

– Toimialojen nykytila ja näkymät –

2016

PIRKANMAA

Yrittäjät

PIRKANMAA

TAMPEREEN
KAUPPAKAMAR

s. 4
Juuret syvällä
Pirkanmaan
kasvualustassa

s. 5
DS Smith
satsaa
opiskelijoihin

s. 6
Laihoista lähtö-
kohdista Suomen
suurimmaksi

s. 7
Kaupunkikehitys
näkyvyydessä
kauppiaan arjessa

s. 8
Vaikeista
vuosista
voittajana

s. 9
Uusia ja
tuttuja menestyjiä
ICT-alalla

s. 10
Lastenvaatemerkki
vetävät samaa
köyttä

s. 12
Pirkanmaa on yritysten
valinta monipuolisen
elinkeinorakenteen ja
kasvukeskuksen vuoksi

s. 13
"Löysimme Tampereen
seudulta juuri sopivaa
osaamista"

s. 14
Pk-yrittäjien
suhdanneodotuksissa
käännös parempaan

s. 15
Uusi mittakaava,
tuudet
kompetenssit

s. 16
Lennä Tampereelta
maailmalle
helposti ja nopeasti!

Pääkirjoitus

Pk-yritysten odotukset tulevasta positiivisia

Pirkanmaan yksityisen sektorin liikevaihto kääntyi vihdoinkin kasvuun kahden vuoden tauon jälkeen. Vuonna 2015 kokonaisliikevaihto kasvoi 1,2 %. Hurja kasvu se ei ole, mutta kasvua silti. Taustalla on lisäksi se myönteinen seikka, että myös teollisuuden liikevaihdon lasku pysähtyi. Vuoden 2016 ensimmäinen puoli vuotta on myös lupaava. Pirkanmaan yritysten liikevaihto on kasvanut 4,3 % vauhtia. Se on paremmin kuin muualla Suomessa, jossa on päästy 1,5 % kasvuun vuoden alkupuoliskolla.

Syysyn pk-barometrin mukaan pienten ja keski suurten yritysten suhdanneodotukset ovat parantuneet merkittävästi viime keväästä. Näyttää siltä, että palvelut ja rakentaminen pitävät tämän maan taloutta yllä. Myös Pirkanmaalla rakentamisen liikevaihto on poikkeuksellisen kovassa kasvussa.

Niin viennin kuin koko maan kilpailukyyn paranemiseen uskotaan juuri solmitun kilpailukykysopimuksen kautta. Sopimus ja sitä seuraavat palkkatarkistukset nostavat maamme kilpailukykyä ja auttavat viennin vetoa, mutta nähtäväksi jää nouseeko maamme talous näistä toimenpiteistä huolimatta. Kansainvälinen talouskehitys on vielä suhteellisen heikkoa ja Suomen talous vielä heikompaa. Suomen talouskehitys on kotimaisen kysynnän, yksityisen kulutuksen ja yksityisten investointien varassa. Me tarvitsemme myös vientivetoista talouskasvua.

Oman haasteensa tuo valtion edelleen jatkuva velkaantuminen. Hallituksen tavoite valtion ja julkisyhteisöjen velkaantumisen taittamiseksi ei vielä ole onnistunut. Toisaalta talouden tasapainottamisen edellyttämät rakenteelliset uudistukset eivät näy valtion vuoden 2017 budjetissa. Jos velanottoa lisätään, pitäisi sen vastapainoksi luoda vahvoja elementtejä reaalitalouden kasvun aikaansaamiseksi.

Talouden saaminen kasvuun edellyttää myös työttömyysturvan uudistamista sekä verotuksen kannustavuutta. Hallituksen tulevista verotuksen uudistamisista esimerkiksi viiden prosentin yrittäjävähenne muille kuin osakeyhtiöille sekä valinnainen arvonnäköveron maksuperusteisuus helpottavat erityisesti pienten yritysten asemaa. Toisaalta mahdollinen investointivaraus edistäisi yritysten investointeja ja auttaisi näin yritysten työllistämismahdollisuuksia.

Työmarkkinoiden uudistamisesta solmittu kilpailukykysopimus vesitti paikallisen sopimisen valtaosalta suomalaisia yrityksiä. Se olisi kuitenkin merkittävä keino vähentää yritysten riskiä ja väline helpottaa yritysten mahdollisuutta työllistää. Työllisyystilanteemme vaatii nyt rohkeita ratkaisuja kasvun aikaansaamiseen.

Pasi Mäkinen
Toimitusjohtaja
Pirkanmaan Yrittäjät

	2016 arvio	1. puolivuotta/2016	2015		2016	2015
LIKEVAIHTO Kaikki toimialat	30 984 M€	14 909 M€	29 622 M€	ASUKKAITA	08/2016 508 470	08/2015 505 467
Liikevaihdon muutos	4,6 %	4,3 %	1,2 %	TYÖTTÖMYYSASTE elokuu/2016	15,3 %	II/2015 15,7 %
LIKEVAIHTO Teollisuus		5 107 M€	10 339 M€	TOIMIPAIKKOJA	1. puolivuosi 25 941	33 320
Teollisuuden liikevaihdon muutos		0,5 %	0,9 %			
VIENTI Teollisuus	5 870 M€	2 878 M€	5 801 M€			
Teollisuuden viennin muutos	1,2 %	- 0,7 %	1,0 %			

Liikevaihto toimialoittain 2015

Toimialaluokitus TOL 2008

Katsauksen liikevaihto-, vienti- ja palkkasummatiedot perustuvat Tilastokeskuksen asiakasohjauksen suhdannepalvelun toimittamiin tietoihin. Pääasiallisena lähteenä käytetään verohallinnon maksuvalvonta-aineistoa, joka kattaa kaikki alv-velvolliset yritykset ja säännöllisesti palkkaa maksavat työnantajat. Laskenta tehdään toimipaikkatasolla. Katsauksen tiedot perustuvat Tilastokeskuksen asiakasohjauksen suhdannepalvelun 21.9.2016 toimittamiin tietoihin.

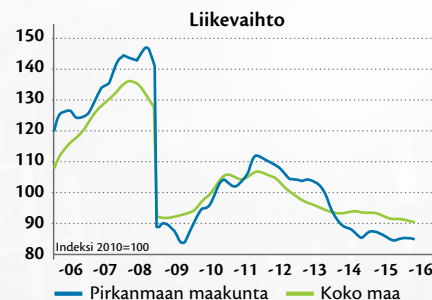
Teknoliateollisuus

TOL 24 – 30: metallien jalostus, metallituotteiden, tietokoneiden ja elektronisten laitteiden valmistus, koneiden ja laitteiden valmistus, moottoriajoneuvojen sekä muiden kulkuneuvojen valmistus.

Vuonna 2015 Pirkanmaan liikevaihto teki heiluriliikettä päätyen 1,6 % miinukselle. Laskua kertyi tammi-maaliskuussa 3,5 %, huhti-kesäkuussa liikevaihto puolestaan kasvoi 1,7 %, heinä-syyskuussa tuli taas laskua 6,0 %, mutta lopulta liikevaihto kasvoi taas loka-joulukuussa 1,3 % edellisvuoden vastaavista neljänneksistä. Vuoden 2016 ensimmäisellä neljänneksellä liikevaihto heikkeni 2,3 % ja toisella 0,7 % vuodentakaisesta. Koko maassa liikevaihto laski vuoden 2016 ensimmäisellä puolikkaalla 3,5 % verrattuna vuodentakaiseen.

Kokonaisuudessaan vienti supistui Pirkanmaalla 2,8 % vuonna 2015 vuotta aiempaan verrattuna. Vuoden 2016 tammi-maaliskuussa vienti supistui 5,6 % ja huhti-kesäkuussa 2,3 %. Koko maassa toimialan vienti laski ensimmäisellä puolikkaalla 6,4 % edellisvuodesta.

Liikevaihto 2015 arvio	4 564 M€
Liikevaihdon muutos	-1,6 %
Viennin arvo 2015	2 975 M€
Viennin muutos 2015	-2,8 %
Toimipaikkoja Q2/2016	942
Liikevaihdon muutos Q2/2016	1,1 %

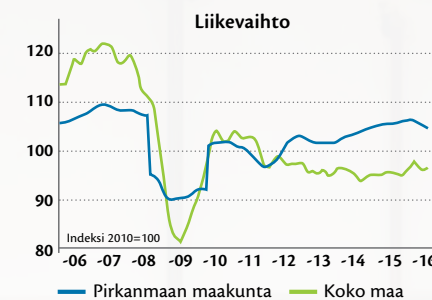
Metsäteollisuus

TOL 16-18: sahatavaran sekä puu- ja korkituotteiden valmistus; paperin, paperi- ja kartonkituotteiden valmistus.

Pirkanmaalla koko vuosi 2015 oli noususuhdanteinen, kun liikevaihto kasvoi kaikilla neljänneksillä. Kasvua kertyi tammi-maaliskuussa 3,4 %, huhti-kesäkuussa 1,0 %, heinä-syyskuussa 0,8 % ja loka-joulukuussa 3,4 % verrattuna vastaaviin ajanjaksoihin edellisvuonna. Yhteensä liikevaihto kasvoi 2,2 % edellisvuodesta. 2016 ensimmäisellä puoliskolla liikevaihto kasvoi edelleen 0,9 % edellisvuodesta. Koko maan tasolla liikevaihto kasvoi 2016 ensimmäisellä neljänneksellä 2,6 % edellisvuodesta.

Yhteensä Pirkanmaalla vienti kasvoi 3,2 % vuonna 2015 verrattuna edellisvuoteen. Vuoden 2016 ensimmäisellä puoliskolla vienti kuitenkin väheni 2,0 % verrattuna vuotta aiempaan. Samaan aikaan koko maassa nousua oli 2,6 %.

Liikevaihto 2015 arvio	2 420 M€
Liikevaihdon muutos	2,2 %
Viennin arvo 2015	1 358 M€
Viennin muutos 2015	3,2 %
Toimipaikkoja Q2/2016	371
Liikevaihdon muutos Q2/2016	2,4 %

Juuret syvällä Pirkanmaan kasvualustassa

Aluevaltauksia jo sadan vuoden ajalta

Metso Oyj on Pirkanmaan suurin teollinen työnantaja. Metson toiminnan juuret kantavat yli sadan vuoden päähän alueen historiaan; pitkä ja menestyksellinen tie lähti Lokomon Hatanpäälle rakentamasta konepajasta ja teräsvalimosta vuonna 1915, missä yritys toimii edelleen. Nykyään tuotantoa alkaa tosin olla maailman joka kolkassa. Erityisaloillaan, laite- ja huoltopalvelujen tarjoajana murskeiden tuotantoon ja kaivosteollisuudelle, Metso on maailman suurin toimija.

Pitkän historiansa aikana Metso on tehnyt useita aluevaltauksia – sekä maantieteellisesti että toimialallisesti. Metso Mineralsin Tampereen paikallisjohtaja **Pirjo Virtanen** kertoo, ettei tiiviisti kilpaillulla teollisuuden kentällä ole tilaa yhden tempun poneille.

- Muuttuvassa maailmassa on uusiuduttava. On kuunneltava asiakkaan ääntä – tuotettava palveluja ja tuotteita, jotka tuovat aitoa lisäarvoa asiakkaalle. Meidänkin toimintamme alkoi aikanaan veturituotannosta, mitä emme ole tehneet enää aikoihin. Perinteet ovat tuoneet mukanaan muuntautumiskykyä ja vahvaa insinööriosaaamista.

Pirkanmaalta löytyy vetovoimaa

Virtanen kertoo, että Tampere on ollut erinomainen toimialue kasvun kannalta.

- Alan oppilaitokset ja teollisuuskeskittymät tarjoavat insinööriosaaamista sekä todella hyvän alihankintaverkoston. Olemme hyötynneet myös Pirkanmaan muiden tekijöiden asiantuntijuudesta – heidän kanssaan on ollut hyvä kasvaa. Tampere on myös haluttu paikka asua, mikä taas auttaa sekä työntekijöiden rekrytoimisessa että pitämisessä.

Virtasen mukaan Metsossa ihminen on keskiössä. Työntekijöiden pitäminen tyytyväisenä lukeutuukin yrityksen tärkeimpiin tavoitteisiin.

- Kaikki osapuolet voittavat, kun yritys saa pidettyä kiinni konkreettista tekijöistään. Työhyvinvointi on meille hyvin tärkeää. Monesti huomaa, että meillä pysytään läpi uran ikään kuin huomautta eläkkeeseen asti. Tämän ylläpitämiseksi tehdään kuitenkin jatkuvasti töitä.

Nykyään Metson liikevaihdosta noin 95 % on vientiä. Vaikka Pirkanmaa onkin ollut Metsolle loistava kasvualusta, liittyy Virtasen ainoa poikkeuspuolinen sana kansainväliseen liiketoimintaan.

- Jos jotakin parannettavaa pitää nostaa, niin lentoyhteydet Pirkkalasta ovat heikot – eikä suunta näytä olevan ylöspäin. Aktiiviset lentoyhteydet lisäisivät Pirkanmaan taloudellista vetovoimaa.

Alan oppilaitokset
ja teollisuus-
keskittymät
tarjoavat
insinööriosaaamista
sekä todella hyvän
alihankinta-
verkoston.

DS Smith satsaa opiskelijoihin

Perinteikkäällä tekijällä pyyhkii hyvin

Tampereella toimiva, aaltopahvituotteita valmistava DS Smith työllistää suoraan noin 250 henkilöä; työpaikoista valtaosa on Pirkanmaalla. Yrityshistoria Tammerkosken kupeessa syntyneelle aaltopahvin valmistukselle palautuu eri nimien alla aina vuoteen 1911 asti. Vuosien vieressä yritys on tarjonnut lukuisille pirkanmaalaisille sukupolville työtä, pysyvyyttä sekä investointeja.

DS Smithin Suomen toimintojen toimitusjohtajan **Karri Koskelan** mukaan DS Smithin liikevaihto ja volyymi eivät ole Suomessa alan suurimpia, mutta toiminnan kannattavuudesta puhuttaessa tilanne onkin toinen: DS Smith on Suomen aaltopahvivalmistajista eniten voittoa tekevä yritys.

Panostus koulutukseen tulee tuplana takaisin

Hyvin merkittävän jäljen pirkanmaalaiseen teollisuusosaamiseen on piirtänyt myös DS Smithin ja paikallisten koulujen tiivis, pitkään jatkunut yhteistyö. Koskelan mielestä yhteistyö oppilaitosten ja teollisuuden toimijoiden välillä on hedelmällistä sekä kouluille, opiskelijoille että tulevaisuuden työnantajille. DS Smith käy puhumassa tarpeistaan ja tarjoamistaan mahdollisuuksista peruskoulutasolta ammattikorkeakouluhin asti.

- Esimerkiksi tällä hetkellä teemme yhdessä Tredun kanssa Pakkausteollisuuden taituri -ohjelmaa, jossa osallistumme alan opiskelijoiden kouluttamiseen. Tarkoituksena on luoda koulutusohjelmia, jotka vastaavat suoraan alan tarpeisiin. Tämän tyyppiset yhteistyökuviot ovat hyvät osoitus Pirkanmaan koulujen hyvästä pelisilmästä. On kaikkien yhteinen etu että nuoret hakevat alalle, jolla on hyvät mahdollisuudet työllistyä.

Alan koulut ja teollinen historia luovat ammattitaitoa, jonka korvaaminen olisi kauden yksinkertaisesta. Ymmärrettävästi paikallisuus onkin DS Smithille keskeinen arvo, ja Pirkanmaasta puhuttaessa kuuluu äänessä lämmin sävy.

- Koulujen lisäksi kaupunkisuunnittelu toimii teollisuuden näkökulmasta hyvin. Kun teollisuus kulkee kaupunkiasumisen kanssa käsi kädessä, on tärkeää että esimerkiksi turvallisuusasiat ovat kunnossa. Meidänkin Lielahden tehtaat on lähikoululla on peruskoulu; on hienoa, että aluesuunnittelu mahdollistaa turvallisen logistiikan. Tämä on asia, johon toivomme toki kiinnittävän jatkossakin huomiota.

Alalla valoisa tulevaisuus

Kysyttäessä sekä DS Smithin että koko alan tulevaisuudennäkymistä, Koskela vakuuttaa, ettei alaa opiskelevilla tai harkitsevilla ole syytä huoleen työtilanteen puolesta.

- Alalla näyttää hyvältä! Kuitumateriaalista tehty, helposti kierrätettävät tuotteet tukevat ekologisesti kestävästä kehityksestä. Myös internet on avannut – ja tulee avaamaan – paljon uusia ovia alan kehitykselle.

On kaikkien
yhteinen etu,
että nuoret
hakevat alalle,
jolla on hyvät
mahdollisuudet
työllistyä.

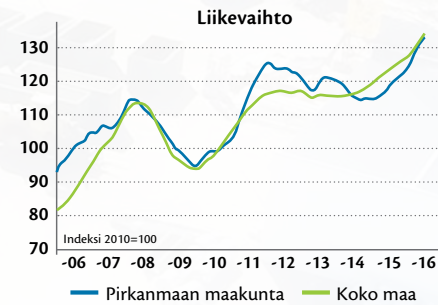

Rakentaminen

TOL F (41–43): talonrakentaminen, maa- ja vesirakentaminen sekä erikoistunut rakennustoiminta.

Vuoden 2015 ensimmäisellä neljänneksellä Pirkanmaan rakennusyritysten liikevaihto jatkoi edellisvuoden laskuaan ja oli 4,3 % miinuksella vuodentakaiseen verrattuna. Toisella neljänneksellä liikevaihto oli edellisvuoden tasolla, ja kasvoi kahdella viimeisellä neljänneksellä: heinä-syyskuussa 4,7 % ja loka-joulukuussa 6,7 % vuotta aiempaan verrattuna. Kaikkiaan liikevaihto kasvoi 2,4 % vuonna 2015 verrattuna vuodentakaiseen. Vuoden 2016 ensimmäisellä vuosipuoliskolla liikevaihto kasvoi edelleen, jopa 14,7 % vuotta aiempaan verrattuna. Koko maan tasolla rakentamisen liikevaihto kasvoi 9,5 % samalla aikajänteellä.

Liikevaihto 2015 arvio	2 458 M€
Liikevaihdon muutos	2,4 %
Toimipaikkoja Q2/2016	3 638
Liikevaihdon muutos Q2/2016	18,4 %

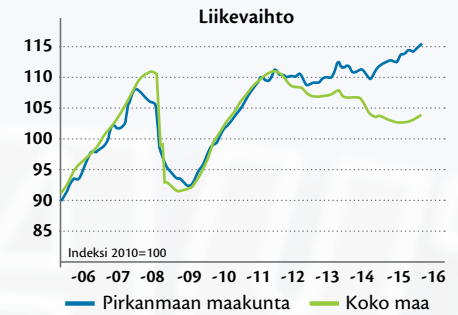

Kauppa

TOL G, TOL 45–46 rukkukauppa (moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien tukku- ja vähittäiskauppa sekä korjaus, muu tukkukauppa), TOL 47 vähittäiskauppa.

Vuoden 2015 ensimmäisellä neljänneksellä toimialan liikevaihto laski Pirkanmaalla 1,2 %, mutta kasvoi taas kaikilla muilla neljänneksillä. Huhti-kesäkuussa kasvua kertyi 0,5 %, heinä-syyskuussa 1,6 % ja loka-joulukuussa 4,0 % edellisen vuoden vastaaviin ajankausiin verrattuna. Yhteensä liikevaihto kasvoi 1,3 % vuonna 2015 verrattuna vuotta aiempaan. Vuoden 2016 ensimmäisellä vuosipuoliskolla samanlainen kehitys jatkui, kun liikevaihto nousi 4,0 % vuotta aiempaan verrattuna. Vastaavasti koko maan tasolla liikevaihto supistui vuoden 2016 ensimmäisellä neljänneksellä 0,9 % vuotta aiemmasta, mutta kasvoi toisella neljänneksellä 2,2 % edellisvuoteen verrattuna.

Liikevaihto 2015 arvio	8 698 M€
Liikevaihdon muutos	1,3 %
Toimipaikkoja Q2/2016	4 842
Liikevaihdon muutos Q2/2016	5,4 %

Laihoista lähtökohdista Suomen suurimmaksi

Läpi harmaan laman

Kimmo Riihimäki laittoi Hämeen Laaturemontin pystyyn Pirkkalassa vuonna 1993 työllistääkseen itsensä vaikeina talousaikoina. Tuolloin ei starttirahoja tunnettu ja pankkilaina oli laman keskellä utopiaa. Ensimmäiset liiketilat sekä kulkupeli – elinkaarensa ehtoovuosia painellut Toyota Hiace – saatiin veljiltä lainaamalla, työkalut puolestaan lapsilisillä. Kahdessakymmenessä vuodessa yritys on ponnistanut sananmukaisesti vaatimattomista lähtökohdista Suomen suurimmaksi kattoremonttifirmaksi.

Pelti on yhä omin elementti

Vuonna 2011 Pirkanmaan vuoden yrittäjäksi valitun Kimmo Riihimäen olemusta ei menestys ole liiemmin muuttanut; töihin tullaan aikaisin aamusta, työhaalarit eivät ole vaihtuneet puvuntakkiin eivätkä työkalut toimistotarvikkeisiin. Omien sanojensa mukaan Riihimäki on mieltynyt enemmän peltiin kuin paperiin.

Kysyttäessä toimitusjohtajan omaa näkemystä Laaturemontin jalansijasta Suomen markkinoilla on vastaus hämäläiseen tapaan vaatimaton:

- Noh... olen vähän jäävi arvioimaan! Olemmehan me Suomen suurin, mutta Pohjoismaissa vielä pikkuveljen asemassa. Kasvua haetaan kuitenkin voimakkaasti, eritoten Ruotsista. Tavoite on pitää asiakkaat tyytyväisenä – kasvu tulee omalla painollaan jos homma toimii.

Osakiitos kuuluu Pirkanmaalle

Yrityksen tärkeimmiksi arvoiksi Riihimäki nostaa paikallisten työntekijöiden käyttämisen sekä asiakaslupauksen pitämisen – aina tehdään mitä luvataan. Pirkanmaalaisuudesta puhuttaessa eritoten Pirkkalan kunta saa kiitosta:

- Pirkkala on yritystävällinen kunta, jonne nousee teollisuusrakennuksia kuin sieniä sateella. Pirkkala on edelleen myös meidän toimintamme tärkein keskus, jollaisena se halutaan myös pitää, vaikka asiakkaita alkaakin olla eniten pääkaupunkiseudulla.”

Ruotsissa toimintaa johdetaan paikallisesti Tukholmasta. Perekäyttämisen toimintakonseptiin ja sen jalkauttaminen on viety naapurimaahan Pirkkalan kokeneen henkilöstön avulla. Suomessa toimintaa johdetaan yhä tutuilta kulmilta.

- Pirkanmaa on ollut hyvä ponnistuslauta myös muualle Suomeen; se on suuri talousalue keskeisellä sijainnilla. Täältä on helppo lähteä etenemään jokaiseen ilmansuuntaan. Kilpailu on täällä kohtuullisen kovaa, mutta terve ja rehti kilpailu kuuluu vain asiaan. Kaikki alalla tehtävä markkinointi herättää mielenkiintoa myös kilpailijoita kohtaan, ja jokainen joutuu kehittymään.

Yhden eroavaisuuden pirkanmaalaisuuteen Riihimäki kuitenkin lohkaisee:

- Hidas hämäläisyys ei Laaturempaan toiminnassa näy!

Kilpailu on täällä kohtuullisen kovaa, mutta terve ja rehti kilpailu kuuluu vain asiaan.

Kaupunkikehitys näkyy myös kauppiaan arjessa

Paluu kotikylälle

Sanna Elonheimo-Hietalalle muutto Tampereelle K-rauta -liikkeen kauppiaksi ei ollut hyppy tuntemattomaan. Lielahdessa toimivan yrittäjän ensimmäinen kesätyöpaikka viisitoistavuotiaana oli niin ikään pesti Lielahden K-raudassa, missä kuluihin kesä toisensa jälkeen aina parikymppiseksi asti. Sen jälkeen hän on opiskelujen lisäksi työskennellyt mm. myymäläpäällikkönä Rautakeskossa sekä vastannut valtakunnallisesti K-supermarkettien markkinoinnista Helsingissä. Veri veti kuitenkin takaisin Lielahteen.

Haastavat ajat

Elonheimo-Hietalan mukaan ajat eivät tällä hetkellä ole helpoimmat mahdolliset pirkanmaalaiselle rautakauppiaille.

- Suomessa on polarisoitumisen merkkejä. Pääkaupunkiseudun rautakauppiaille menee hyvin, muu Suomi kituuttaa. Omakotitalorakentaminen on täällä heikon talustilanteen vuoksi pysähdyksissä, kun Helsingissä taas on parempi kasvu ja enemmän tarvetta uusille kodeille.

- Nykyään myös rakennetaan vähemmän itse. Perinteinen unelma omakotitalosta ja kesämökistä on vaihtunut monella keskusta-asumiseen ja ulkomaanmatkoihin. Täkäläisen rautakauppiaan arkea ei helpota myöskään se, miten äärettömän kova kilpailu Pirkanmaalla on. Asiakkaalla todella on mistä valita!

Ylämäki siintää jo horisontissa

Tilanne ei kuitenkaan ole Elonheimo-Hietalan silmissä ollenkaan niin synkkä kuin äkkiseltään kuulostaa. Hän uskoo, että jo valmiiksi vetovoimainen Pirkanmaa on hyvää vauhtia matkalla seuraavaan kasvupyrähdykseen.

- Täällä on hyviä kouluja, yhä enemmän työpaikkoja sekä alueen vetovoimaa tehostavia hankkeita, kuten ratikkalinja ja rantatunneli Tampereella. Hankkeet luovat töitä ja työt tarvetta kodeille. Kasvualueiden ja paranevien kulkuyhteyksien varrelta uskaljetaan ostaa taloja ja tontteja, sillä niiden arvo ei muutu ainakaan laskusuuntaan. Myös muuttoliikenne kaupungin sisällä saa vauhtia, mikä tarkoittaa lisää remontteja. Näin aluepoliittinen kehitys luo perhosvaikutuksena myös rautakauppiaseen!

Valoa tilanteeseen tarjoaa Elonheimo-Hietalan mukaan myös alati vahvistuva ammattirakentamisen kenttä.

- Rakennusallalla menee hyvin, ja ammattiasiakasmyynti kasvattaa jatkuvasti osuuttaan kokonaismyynnistämme. Vaikka rakennusliikkeet tekevätkin suurimmat tilauksensa suoraan tehtailta, kääntyvät he usein puoleemme täydennyshankinnoissa. Myös työhanskojen kaltaiset pienhankinnat tehdään usein meillä.

Kasvualueiden ja paranevien kulkuyhteyksien varrelta uskaljetaan ostaa taloja ja tontteja.

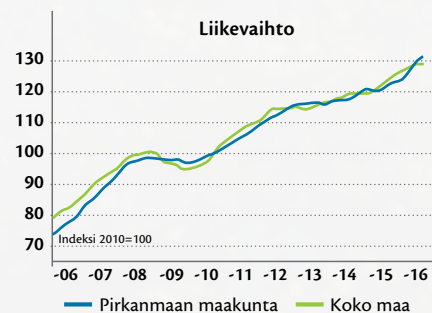

Liike-elämän palvelut

TOL K (64–66): rahoitus- ja vakuutus toiminta, TOL L (68): kiinteistöalan toiminta, TOL M (69–75): ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta, TOL N (77–82): hallinto- ja tukipalvelutoiminta.

Vuoden 2015 aikana toimialan liikevaihto kasvoi Pirkanmaalla 2,3 % vuoteen 2014 verrattuna. Tammi-maaliskuussa kasvua kertyi 0,8 %, huhti-kesäkuussa 2,3 %, heinä-syyskuussa 4,7 % ja loka-joulukuussa 1,3 %. Vuoden 2016 ensimmäisellä neljänneksellä toimialan liikevaihto kasvoi 5,9 % ja toisella huimat 11,4 %. Koko maan tasolla toimialalla oli vuoden 2016 ensimmäisellä ensimmäisellä puoliskolla kasvua 6,4 %.

Liikevaihto 2015 arvio	2 568 M€
Liikevaihdon muutos	3,0 %
Toimipaikkoja Q2/2016	6 478
Liikevaihdon muutos Q2/2016	11,4 %

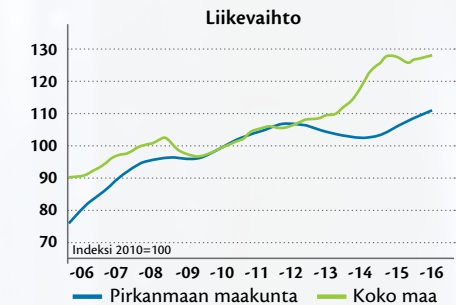

Informaatio ja viestintä

TOL J (58–63): kustannustoiminta; elokuva-, video- ja tv-ohjelmatuotanto sekä äänitteiden ja musiikin kustantaminen; radio- ja tv-toiminta; televiestintä; ohjelmistot, konsultointi ja siihen liittyvä toiminta; tietopalvelutoiminta

Vuoden 2015 aikana liikevaihto kasvoi Pirkanmaalla 3,7 % vuoteen 2014 verrattuna. Kasvua kertyi vuoden 2015 jokaisen vuosineljänneksen aikana. Tammi-maaliskuussa liikevaihto kasvoi 1,6 %, huhti-kesäkuussa 3,9 %, heinä-syyskuussa 4,7 % ja loka-joulukuussa 4,4 %. Vuoden 2016 ensimmäisellä neljänneksellä toimialan liikevaihto kasvoi 5,6 % ja toisella neljänneksellä 5,3 % edellisvuodesta. Koko maassa vuoden 2016 ensimmäisellä puolikkaalla toimialan liikevaihto puolestaan laski 0,1 %.

Liikevaihto 2015 arvio	1 257 M€
Liikevaihdon muutos	3,7 %
Toimipaikkoja Q2/2016	1 021
Liikevaihdon muutos Q2/2016	5,3 %

Vaikeista vuosista voittajana

Mainostajan on luotava nahkaansa

Markkinointiviestinnän suunnittelutoimisto Mainio oli aloittaessaan vuonna 1999 yhden naisen toiminimi. Seitsemässätoista vuodessa yritys on kasvanut yhdeksi alansa merkittävimmistä toimijoista Pirkanmaalla. Merkittävyyttä voidaan mitata liikevaihdon kehityksellä, henkilöstön kasvulla, alan kilpailuissa menestymisellä sekä asiakkuuksien määrällä, kestoilla sekä heidän liikevaihtonsa kasvulla.

Toimitusjohtaja **Hannele Hietikko** kertoo, etteivät vuodet ole monilta osin olleet helppoja. Yritysviestintä on yksi nopeimmin muuttuvia aloja, minä lisäksi taantumat ovat sille armottomia; yritysten budjettileikkurit kun usein napsivat – lyhytnäköisesti – ensimmäisenä markkinoinnista.

- Taantuma on rasittanut meitäkin, mutta toisaalta vaikeat ajat ovat myös kehittäneet. On oltava nopea reagoimaan; digitalisaatio on pitänyt huolen, ettei kehittymisen suhteen ole liiemmin päässyt lepäämään laakereillaan. Henkilöstön osaamiseen panostetaan jatkuvasti niin sisäisillä koulutuksilla kuin lähettämällä heitä koulunpenkille. Strategiaan on panostettu mm. hankkimalla ulkopuolinen hallitus toimitusjohtajan avuksi.

Tampereella ollaan ja pysytään

Mainiolla on ollut pääkonttori perustamisestaan lähtien Tampereella. Pirkanmaa on ollut pääasiallisena markkina-alueena koko ajan, joskin toimeksiantoja tulee myös muualta Suomesta, lähinnä pääkaupunkiseudulta ja Satakunnasta. Tampereen elinkeinoryhmäänkin kuuluva Hietikko kokee Pirkanmaan olevan tietystä haasteista huolimatta Mainiolle se paras ja omin talousalue.

- Harva alan yritys tuntee Pirkanmaan talousaluetta yhtä hyvin. Alihankkijoiden ja asiakkaiden kanssa toimiessa on erinomainen etu, että tunnemme täkäläisen tavan toimia ja puhua. Kun meillä on hyvä maine ja tunnettuus omalla paikkakunnallamme, niin suosittelijoitakin on helppo löytää.

- Toivoisin, että Pirkanmaalla toimivat yritykset ostaisivat rohkeammin markkinointia oman alueen toimijoilta; täkäläinen yritys saa helposti "maalais-toimiston" leiman, vaikka eivät ne siellä Helsingissä ainoita osaajia ole, nääs!

Vauhdilla eteenpäin

Pirkanmaan talousalueen – ja siten myös Mainion – tulevaisuus näyttää Hietikon silmissä valoisalta.

- Pirkanmaa on elinvoimainen ja dynaamisesti kehittyvä talousalue. Tähän mahtuu monenlaisia, -kokoisia ja -tyylisiä toimijoita. Kaupungin riipeä kasvu sekä hyvät koulut takaavat tulevaisuudessakin osaavaa työvoimaa ja menestyviä asiakkaita.

Alihankkijoiden ja asiakkaiden kanssa toimiessa on erinomainen etu, että tunnemme täkäläisen tavan toimia ja puhua.

Uusia ja tuttuja menestyjiä ICT-alalla

ICT-ala voi Pirkanmaalla hyvin. Käänsimme katseemme kolmeen Tampereella toimivaan yritykseen, joiden menestymisestä on jo nyt upeat näytöt.

Polar otti kurssin Pirkanmaalle

Sykemittauksen, aktiivisuusseurannan ja harjoitustietokoneiden edelläkävijä Polar Electro Oy avaa toimipisteensä Tampereelle syksyn aikana, työllistäen arviolta parikymmentä ohjelmistokehityksen ammattilaista. Yrityksen kotikonnuilla Oulun seudulla on niin kova kilpailu tiettyjen alojen osaajista, että katseet oli käännettävä myös muualle. Päätös Tampereelle muutosta tehtiin turhia aikailematta.

Johtoryhmä totesi, että hyvää työvoimaa on todennäköisesti tarjolla, ja että nopeat liikkeet ovat tarpeen – parhaat osaajat kun viedään käsistä. Savikosken mukaan Tampereen puolesta puhuivat tekninen osaaminen sekä koulutuksen hyvä laatu. Ensimmäisessä aallossa löytyi huippuosaajia ja nyt näyttää siltä, että alue lunastaa sille asetetut odotukset, vaikka valintojen kriteerit ovat tiukat.

Polarin **Ismo Savikoski**, Vice President, Product & Services kertoo, että kovien ammattilaisten määrä on yllättänyt. Yhteydenottoja ja tapaamisia riittää, ja hyviä yrityspartnereita näyttäisi löytyvän. Seuraavaksi Polar hakee sekä web- että mobiilikkehittäjiä. Savikoski vakuuttaa, että osoite Tampereella on pysyvä.

Sofia Digital harppaa Aasiaan

Paljasjalkainen tamperelainen Sofia Digitalin toimitusjohtaja **Ari Pöyhtäri** oli jo 90-luvulla tutkimaansa digitelevisioiden mahdollisuuksia Future TV -hankeessa. Sitten hän perusti Sofia Digitalin, joka on ollut tekemässä esimerkiksi hybridi-tv:n ohjelmaopasta, Nelosen Ruutu -sovellusta sekä Yle Areenaa – Suomen suosituinta TV-palvelua. Nyt yritys on ottanut harppauksia Aasian markkinoilla. Uusin asiakas on kookas singaporelainen media-yhtiö Mediacorp.

Sofia Digital on profiloitunut HbbTV-standardin kanssa maailman kärkeen. Menestys on ollut pitkän työn takana; yritys on ollut aikoinaan aallon harjalla myös digi-TV:n eri muotojen kehittämisessä. Mediacorp vakuuttui osaamisesta eurooppalaisten referenssien perusteella; tuotteita on tuotantokäytössä Suomen lisäksi Virossa, Unkarissa ja Turkissa – hyvällä menestyksellä.

Kokemus kantaa hedelmää, ja Sofia Digital on kovassa nousussa. Neljän viime vuoden aikana se on tuhlannut liikevaihtonsa ja kasvanut parikymmenpäiseksi. Vaikka hurjaa kiirettä rekrytointeihin ei ole, ovat silmät auki kotikentän tarjonnalle – uutisia Tampereen seudulla vapautuvista osaajista seurataan tarkasti.

Grundium otti vauhtilähdön yrittäjäelämään

Mika Kuisman, Janne Haaviston ja Kimmo Alasen 2015 perustama Grundium on yrityksenä nuori, mutta startti liike-elämään on lähtenyt pirteästi. Eikä ihme. Tamperelaisella kolmikolla on insinööri-työstä taustallaan parikymmenen vuoden kova kokemus ensin Nokian ja sen jatkoksi Microsoftin palveluksessa.

Ensimmäinen asiakas Grundiumilla oli tiedossa jo ennen kuin yritys ehti virallisesti rekisteriin, eikä tahti ole hidastunut. Käyttökohteet ovat moninaisia valmistavasta teollisuudesta terveydenhuoltoon ja tutkimuksesta urheiluun. Tällä hetkellä suurin työllistäjä ovat räätälöidyt kamera- ja kuvankäsittelyjärjestelmät. Eikä työ kolmikolta lopu.

Tampereen Hervanta on Grundiumin perustajien mielestä hyvä paikka kasvaa. Ilmapiiiri on heidän mukaansa startup-myönteinen, ympärillä on yrityksiä yhteistyökumppaneiksi sekä osaamiseltaan Grundiumia hyödyttävä Tampereen teknillinen yliopisto. TTY:n kanssa onkin jo sovittu osallistumisesta kuvankäsittelyteknologian opetustoimintaan, ja ensimmäinen kesätyöntekijä värvähtiin samasta osoitteesta.

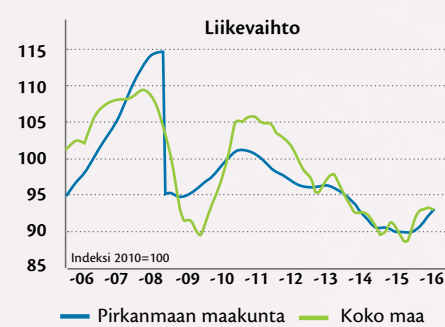
TeVaNaKe

TOL 13–15: tekstiilien ja vaatteiden sekä nahan ja nahkatuotteiden valmistus.

Vuoden 2015 tammi-maaliskuussa toimialojen liikevaihto laski Pirkanmaalla 0,5 %, mutta kääntyi kasvuun vuoden 2015 toisella neljänneksellä nouden 17,4 %. Myönteinen kehitys jatkui vuoden kahdella viimeisellä neljänneksellä: liikevaihto kohosi heinä-syyskuussa 9,5 % ja loka-joulukuussa 4,7 % vuodentakaisista luvuista samana ajankohtana. Kokonaisuudessaan liikevaihto kasvoi 7,7 % vuonna 2015 verrattuna edellisvuoteen. Liikevaihdon kehitys laski taas 2016 supistuen tammi-maaliskuussa 10,4 % ja huhti-kesäkuussa 1,5 % verrattuna vuotta aiempaan. Koko Suomessa liikevaihto nousi ensimmäisellä neljänneksellä 1,1 % ja toisella 7,5 %.

Pirkanmaan viennissä kasvua oli 8,3 % vuonna 2015 verrattuna edellisvuoteen. Vuoden 2016 ensimmäisellä neljänneksellä vienti supistui 25,4 % vuodentakaiseen verrattuna ja toisella neljänneksellä laskua oli 7,4 %. Koko maan tasolla laskua oli kuluvan vuoden tammi-kesäkuussa 0,3 % edellisvuodesta.

Liikevaihto 2015 arvio	290 M€
Liikevaihdon muutos	7,7 %
Viennin arvo 2015	141 M€
Viennin muutos 2015	8,3 %
Toimipaikkoja Q2/2016	309
Liikevaihdon muutos Q2/2016	-1,5 %

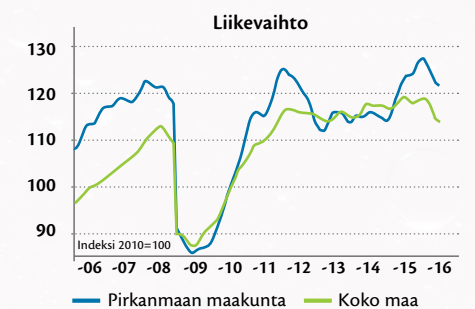
Kemikaalien, kumi- ja muovituotteiden valmistus

TOL 20 – 22: kemikaalien ja kemiallisten tuotteiden valmistus, lääkeaineiden ja lääkkeiden valmistus sekä kumi- ja muovituotteiden valmistus.

Liikevaihto kasvoi Pirkanmaalla vuoden 2015 kaikilla neljänneksillä: tammi-maaliskuussa 0,8 %, huhti-kesäkuussa 5,5 %, heinä-syyskuussa 4,9 % ja loka-joulukuussa jopa 14,8 % edellisvuodesta. Kokonaisuudessaan liikevaihto kohosi 6,5 % vuonna 2015. Kehitys jatkui noususuhdanteisena myös vuonna 2016, kun liikevaihto nousi ensimmäisellä neljänneksellä 5,7 % ja seuraavalla 0,8 % edellisvuodesta. Samaan aikaan koko maan tasolla oli edellisvuodesta kasvua ensin 2,5 % ensimmäisellä neljänneksellä, mutta laskua 3,5 % toisella.

Pirkanmaalla vienti kohosi 9,9 % vuonna 2015 verrattuna vuoteen 2014. Vuoden 2016 tammi-maaliskuussa vastaava kehitys jatkui, kun liikevaihto kasvoi 5,4 %. Huhti-kesäkuussa vienti kuitenkin laski 1,0 %. Samaan aikaan koko maassa vienti kasvoi 3,1 % ensimmäisellä neljänneksellä, mutta supistui 7,8 % toisella neljänneksellä viimevuoteen verrattuna.

Liikevaihto 2015 arvio	1 691 M€
Liikevaihdon muutos	6,5 %
Viennin arvo 2015	897 M€
Viennin muutos 2015	9,9 %
Toimipaikkoja Q2/2016	140
Liikevaihdon muutos Q2/2016	0,8 %

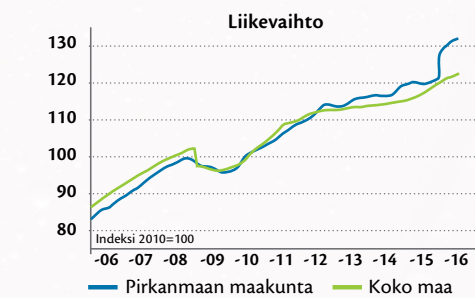

Majoitus- ja ravitsemistoiminta

TOL I (55 – 56): majoitus- ja ravitsemistoiminta

Vuonna 2015 kehitys oli Pirkanmaalla myönteistä edellisvuoden tapaan, kun liikevaihto kasvoi tasaisesti kaikilla neljänneksillä. Ensimmäisellä neljänneksellä kasvua kertyi yhteensä 3,0 %, toisella 2,0 %, kolmannella 3,5 % ja viimeisellä 2,9 % edellisvuoden vastaavista ajankohdista. Kokonaisuudessaan liikevaihto kasvoi 2,9 % vuonna 2015. Vuoden 2016 ensimmäinen neljännes ei tuonut muutosta kehitykseen, vaan liikevaihto kasvoi edelleen 7,6 % ensimmäisellä ja 12,2 % toisella vuosineljänneksellä vuodentakaisesta. Koko Suomessa toimialan liikevaihto kasvoi tammi-kesäkuussa 5,5 % edellisvuodesta.

Liikevaihto 2015 arvio	622 M€
Liikevaihdon muutos	2,9 %
Toimipaikkoja Q2/2016	1 316
Liikevaihdon muutos Q2/2016	12,2 %

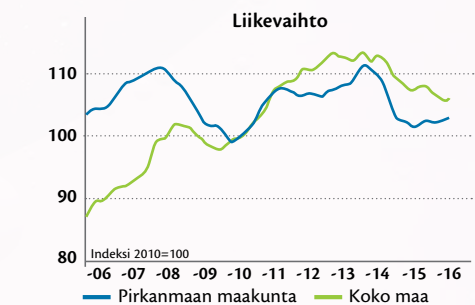
Elintarviketeollisuus

TOL 10–12: elintarvikkeiden, juomien ja tupakkatuotteiden valmistus.

Vuosi 2015 alkoi Pirkanmaalla liikevaihdon laskulla kolme ensimmäistä neljännestä. Liikevaihto heikentyi tammi-maaliskuussa 8,3 %, huhti-kesäkuussa 9,7 % ja heinä-syyskuussa 6,0 % verrattuna edellisvuoteen. Vuoden 2015 viimeisellä neljänneksellä liikevaihto pysyi edellisvuoden lukemissa. Kaikkiaan liikevaihto supistui vuonna 2015 5,9 %. 2016 ensimmäisellä puolikkaalla kasvua syntyi kuitenkin 2,0 %. Samaan aikaan koko Suomen liikevaihto laski 0,5 %.

Vuoden 2015 kolmella ensimmäisellä neljänneksellä Pirkanmaan vienti supistui tammi-maaliskuussa 16,6 %, huhti-kesäkuussa 11,1 % ja heinä-syyskuussa 12,2 % edellisen vuoden lukemista. Viimeisellä neljänneksellä loka-joulukuussa vienti kasvoi 6,9 %. Kehitys jatkui vuoden 2016 ensimmäisellä vuosipuoliskolla 11,1 % kasvulla. Samaan aikaan koko maassa vienti laski 2,5 %.

Liikevaihto 2015 arvio	556 M€
Liikevaihdon muutos	-5,9 %
Toimipaikkoja Q2/2016	139
Liikevaihdon muutos Q2/2016	4,3 %

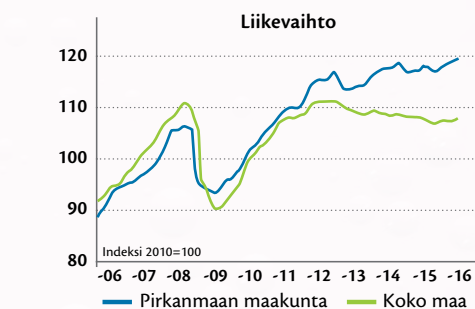

Liikenne

TOL 49–53: maaliikenne ja putkijohtokuljetus, vesi- ja ilmaliikenne, varastointi ja liikennettä palveleva toiminta.

Vuoden 2015 aikana toimialan liikevaihdon kehitys oli Pirkanmaalla laskusuhdanteista, ja sitä kertyi 0,2 %. Liikevaihdon kehitys oli melko maltillista kaikkien vuosineljännten aikana. Tammi-maaliskuussa liikevaihto kasvoi 0,4 %, huhti-kesäkuussa 0,1 %, heinä-syyskuussa liikevaihto laski 1,1 % loka-joulukuussa oli edellisvuoden tasolla. Vuoden 2016 ensimmäisellä vuosipuoliskolla toimialan liikevaihto kasvoi 2,3 %. Koko maassa oli tammi-maaliskuussa laskua samasta ajasta vuoden takaa 1,0 %, mutta kasvua huhti-kesäkuussa 1,2 %.

Liikevaihto 2015 arvio	1 201 M€
Liikevaihdon muutos	-0,2 %
Toimipaikkoja Q2/2016	1 737
Liikevaihdon muutos Q2/2016	4,0 %

Lastenvaatemerkit vetävät samaa köyttä

Lastenvaatealalla mennään vienti edellä

Nousevia suomalaisia lastenvaatebrändejä tulee nyt kuin sieniä sateella. Malliesimerkki näistä on nokia-lainen Papu Design Oy. Yritys on nelivuotisen elinkaarensa aikana tuplannut liikevaihtonsa joka vuosi. Yrityksen toimitusjohtaja **Jussi Kurkela** vakuuttaa, että Pirkanmaalla lastenvaatemerkit ovat samassa veneessä.

Kurkelan mukaan Suomi-design on maailmalla kova juttu, ja moni paikallinen lastenvaatebrändi panostaakin eritoten vientiin. Myös Papu Designin suurimmat kasvuluvut tulevat ulkomailta, eritoten Yhdysvalloista, vaikka Suomi onkin edelleen päämarkkina-alue. Papun persoonallinen kulma suunnitteluun on tarinallisuus; mallistot ovat vaatesuunnittelijoiden ja taiteilijoiden yhteistyön tulosta, ja niissä kuvatut hahmot seikkailevat myös Papun satu- ja puuhakirjoissa.

- Tarinallisuus luo laajemman kokonaisuuden vaateen ympärille; varsinkin Aasian markkinoilla on tärkeää erottua muista. Idea ei sinänsä ole ennennäkemätön, mutta se on harvoin saatu toimimaan onnistuneesti. On helppo sanoa, että vaatteella on tarina – on asia erikseen tuoda sillä aitoa lisäarvoa tuotteelle.

Yhdessä vahvempia

Kurkelan mukaan myös muiden paikallisten lastenvaatemerkkien kasvutavoitteet kohdistuvat pääosin globaaleille markkinoille. Tämä taas johtaa siihen, etteivät pirkanmaalaiset kollegat joudu taistelemaan yhtä kiivaasti keskenään samoista euroista.

- Meillä ei ole vastakkainasettelua paikallisten lastenvaatemerkkien kanssa – päinvastoin! Olemme esimerkiksi tamperelaisen Gugguun kanssa läheisissä väleissä, ja jaamme heidän kanssaan kokemuksia ja vinkkejä. Jos joku löytää hyviä ulkomaankontakteja, siitä hyötyvät kaikki. Varsinaiset kilpailijat löytyvät sitten kauempaa, eritoten muista Pohjoismaista.

Perusta pysyy Pirkanmaalla

Kurkela kertoo, että paikallisuus on Papu Designin väelle tärkeää eikä muuttoa pääkaupunkiseudulle ole näköpiirissä.

- Olen asunut lähes koko ikäni Nokialla, perustaja ja pääsuunnittelija **Anna Kurkela** on puolestaan Ylöjärveltä. Helsinkiin muutto ei ole näköpiirissä. Täällä tuntee toimijat, tietää kuka tekee mitään ja heille on aina helppo soittaa. Ympyrät ovat juuri sopivan kokoiset.

- Tahdon mainita myös käyttämämme vaatevalmistaja Nokian Neulomo Oy:n, joka osti kesällä Nanson tehtaan Nokialta jatkaakseen sen toimintaa. Nokialla tehtyjen vaatteiden kysyntä on yllättänyt positiivisesti ja yksi suurimmista haasteista on ollut löytää riittävästi ompelukapasiteettia. Ympärille pitäisi saada lisää toimintaa, sillä tilanne on todella aivanlaatuinen.

”Täällä tuntee toimijat, tietää kuka tekee mitään ja heille on aina helppo soittaa.”

Pirkanmaa on yritysten valinta monipuolisen elinkeinorakenteen ja kasvukeskuksen vuoksi

Pirkanmaalle sijoittuvat yritykset pitävät merkittävänä etuna muihin maakuntiin verrattuna etenkin sitä, että Tampereen seutu on kasvukeskus (yritysjohtajista yli 40 %:n mukaan) ja Pirkanmaalla on monipuolinen elinkeinorakenne. Alueiden kilpailukyky 2016 –selvityksen mukaan kaikissa suurissa kaupungeissa toimivat yritykset pitävät erittäin merkittävänä sitä, että alue on kasvukeskus. Pirkanmaa korostuu vertailussa kaikkein eniten Suomessa, yritysjohtajista 73 prosentin mielestä.

Vetovoimatekijänä koulutus

Pirkanmaata arvostetaan erityisesti täällä sijaitsevien korkeakoulujen vuoksi, sillä yrityksille yliopiston, ammattikorkeakoulun ja ammatillisten oppilaitoksen sijainti on aito vetovoimatekijä. Korkeakoulujen sijainti alueella kilpailukykytekijänä laski valtakunnallisissa tuloksissa kaikilla muilla alueilla paitsi Pirkanmaalla tänä vuonna verrattuna aiempien seitsemän vastaavan selvityksen tuloksiin.

Yliopiston sijainti vaikuttaa erityisesti palvelualan, kasvukuisten ja henkilöstömäärältään suurten yritysten sijoittumiseen. Puolet Pirkanmaalla toimivista yrityksistä pitää yliopistojen tai korkeakoulujen sijaintia merkittävänä yritysten toimintaedellytysten kannalta. Ammatillisten oppilaitosten sijainti puolestaan on alueella erityisen tärkeää teollisuuden ja rakennusalan yrityksille sekä henkilöstömäärältään keskisuurille ja suurille yrityksille.

Kehityskohteiksi liikenne ja työvoiman liikkuvuus

Pirkanmaalla kehittämiskohteiksi nousivat liikenneyhteydet ja saavutettavuus (27 %). Lentoliikenneyhteyksien kehittämistä pitävät tärkeänä teollisuus- ja palvelualoilla toimivat yritykset

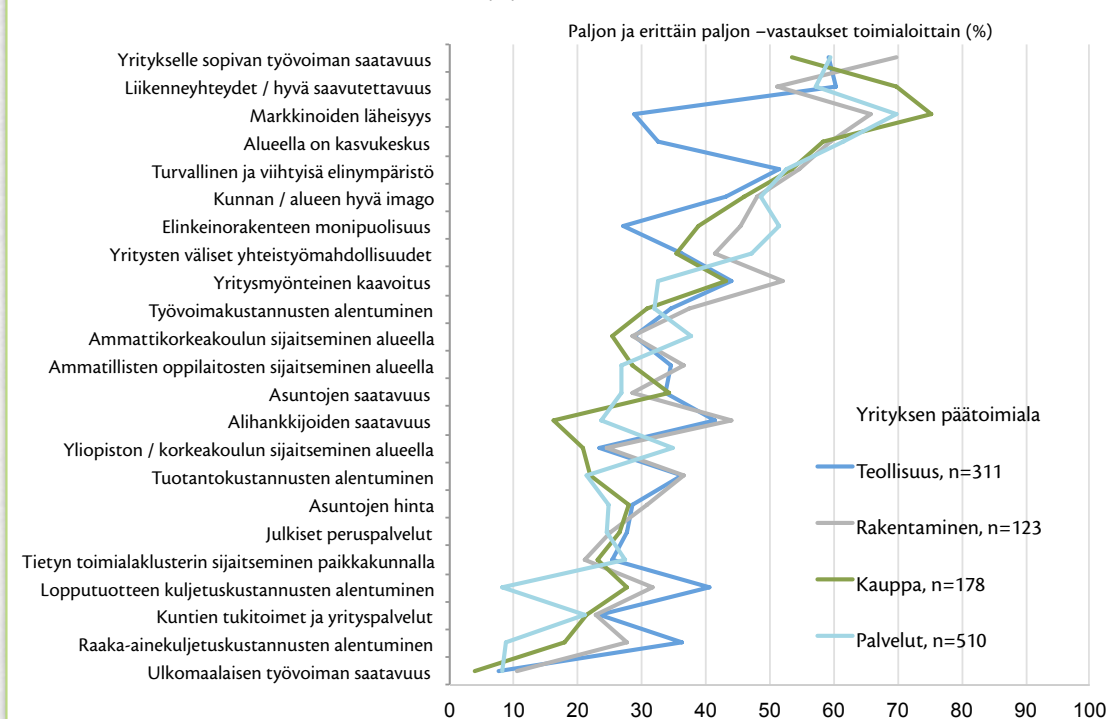
sekä yritykset, joilla on ulkomaantoimintoja. Neljä kymmenestä Tampereen kauppakamarialueen yrityksistä valitsi lentoliikenteen kolmen tärkeimmän kehittämiskohteen joukkoon.

Yritykset hakeutuvat hyvien liikenneyhteyksien varrelle. Liikenneväylien kunto huolestuttaa yritysjohtajia: 77 prosenttia pitää liikenneväylien kuntoa kiireellisenä kehityskohteena. Yritysjohtajat pitävät ehdottoman tärkeinä, että yritysten kustannustaakka ei kasva ja pitkistä etäisyyksistä aiheutuvaa kilpailuhaittaa minimoidaan.

Liikenteen lisäksi kehityskohteita ovat 2016 esimerkiksi digitalisaatio, koulutus, tietoliikenneyhteydet ja sääntely sekä työvoima. Työvoiman tarjonta ja liikenneyhteyksien kehittäminen ovat yritysten mielestä tärkeimpiä keinoja, joilla aluekehitystä voidaan edistää. Kuusi kymmenestä valitsee myös yrityksen sijaintipaikan näiden tekijöiden perusteella. Koko maassa kolmanneksella yrityksistä on vaikeuksia saada osaa-jia. Kymenlaaksossa osuus on suurin, 44 prosenttia. Toimialoista haasteet ovat suurimmat rakennusallalla, jossa neljällä kymmenestä on vaikeuksia löytää sopivaa työvoimaa. Kaupan alalla joka viidennellä, teollisuudessa neljäsosalla ja palvelu-alalla joka kolmannella yrityksellä on vaikeuksia löytää työvoimaa. Tyytymättömyyksiä työnhakijoiden koulutustasoon ja osaamiseen ovat rakennusalan yritykset.

Koko maan kattava Alueiden kilpailukyky 2016 -selvitys perustuu 1 122 Suomessa toimivan yrityksen vastauksiin. Kyselyn toteutti Taloustutkimus Keskuskauppakamarin toimeksiannosta. Selvityksen vastaajista suurin osa (71 %) on kauppa-kamariryhmän jäsenyritysten toimitusjohtajia.

Kuinka paljon seuraavat tekijät vaikuttivat/vaikuttavat yrityksenne sijaintiin ja toimintaedellytyksiin alueella (Suomessa)?

Norjalainen poLight AS perusti toimipisteen Tampereelle. ”Löysimme Tampereen seudulta juuri sopivaa osaamista”

poLight on kehittänyt aivan uudenlaista linssitekniologiaa, joka jäljittelee ihmisen toimintaa ja parantaa kameroiden käyttömahdollisuuksia merkittävästi. Lähes kymmenen vuoden tutkimus- ja kehitystyön jälkeen yhtiö on nyt tuomassa tuotteitaan markkinoille. poLightin kehittämää linssiä voidaan hyödyntää monessa eri käytössä, mutta ensimmäisenä se mullistaa älypuhelimien kamerat.

– Läpimurto markkinoille on tarkoitus tehdä alle vuoden kuluessa, ja Tampereen tiimillä tulee olemaan tässä pyrkimyksessä tärkeä osa, kertoo poLightin toimitusjohtaja **Øyvind Isaksen**.

Vuosien kehitystyön jälkeen poLight tuntee alansa teknologian ja komponentit läpikotaisin, mutta jo parin vuoden ajan sillä on ollut tarvetta löytää myös järjestelmäosaajia, joiden erikoisala ovat kamerat ja kameramoduulit. Kiivaista etsinnöistä huolimatta sopivia henkilöitä ei löytynyt – kunnes Microsoft ilmoitti toukokuun 2016 lopulla sulkevansa Tampereen yksikönsä. Isaksen totesi uutisen luettuaan, että käsillä olisi olla poLightin etsimä tilaisuus.

– Ymmärsimme heti, että meidän pitää edetä nopeasti, jotta saamme haluamme osaajat. Kuten sitten teimme, ja vieläpä kesälomakauden aikana, Isaksen sanoo.

poLightin Tampereen tiimi on Isaksenin mukaan yhtiölle melkoinen voimavara. Yhtiö on kehittänyt omaa ainutlaatuista teknologiaansa, ja kun siihen liitetään tamperelainen älypuhelinosaaminen, myös poLightin panos teknologiapartnerina monipuolistuu.

– Meillä on heti paremmat lähtökohdat auttaa asiakkaitamme käyttämään teknologiaamme. Pitemmällä

aikavälillä tämä antaa meille tilaisuuden laajentaa tarjontaamme järjestelmäratkaisuihin, Isaksen sanoo.

poLight elää monella tapaa mielenkiintoisia aikoja. Elokuussa yhtiö kertoi saaneensa onnistuneesti päätökseen Private Placement -osakeannin, joka sai liikkeelle useita norjalaisia ja kansainvälisiä sijoittajia. Listautumisanti on tarkoitus järjestää vuoden kuluessa.

Tampereen kaupunkiseudun elinkeino- ja kehitysyhtiö Tredea Oy tasoitti poLightin tietä Tampereen seudulle: antoi tarvittavia taustatietoja, avasi yhteyksiä ja auttoi käytännön järjestelyissä. Tredean tuki jatkuu tarvittaessa.

– Jokainen yritys, joka pohtii toimipisteen perustamista uuteen maahan, haluaa tietää millaisia menestymisen edellytyksiä siellä on tarjolla. Osaajien saatavuus, tutkimus- ja liiketoimintayhteistyön mahdollisuudet, toimitilat, verkostot – kaikista tästä pystymme tarjoamaan kattavasti tietoa, kertoo Tredean **Oliver Hussey**, Senior Manager, liiketoimintakehitys ja investoinnit.

– Tredean tuki on ollut erittäin ammattimaista ja ennakoivaa. Se sai meidät vakuuttumaan, että meidän kannattaa investoida Tampereen seudulle. Tampereen osaamiskeskuksestamme tulee pieni, mutta sillä on seudulla paljon hyödyllisiä yhteistyömahdollisuuksia, Isaksen toteaa.

– Haluamme tehdä Tampereen tarinaa tunnetuksi yhä laajemmin ja tuoda yhteisvoimin lisää poLightin kaltaisia hienoja yrityksiä seudulle. Jos siis sinulla on kontakteja yrityksiin, jotka voisivat hyötyä seudun nykyisestä tilanteesta, ota meihin yhteys, Hussey sanoo.

”
Tampereelainen
erityisosaaminen
on meille tärkeä
kilpailuvaltti.

<< Øyvind Isaksen

”
Haluamme tuoda yhteis-
voimin lisää poLightin
kaltaisia hienoja
yrityksiä seudulle.

Oliver Hussey >>

Sijoitu Tampereen seudulle!
www.investtampere.fi

Palvelut ja tapahtumat yrityksellesi!
www.yritystampere.fi

Pk-yrittäjien

suhdanneodotuksissa käännö parempaan

Pienten ja keski suurten yritysten odotukset lähitulevaisuudesta ovat positiivisia. Syksyn pk-barometrin mukaan suhdannekehitystä kuvaava saldoluku on Pirkkanmaalla nyt + 35, kun se vielä keväällä oli +11. Kyselyyn vastanneista pirkkanmaalaisista pk-yrittäjistä 45 prosenttia näki suhdanteiden paranevan ja vain 10 prosenttia ennusti niiden heikenevän.

Korkea työttömyysaste on edelleen ongelma niin Pirkkanmaalla kuin koko maassa. Työllistämiso-dotukset ovat kuitenkin kasvussa: kyselyyn vastanneista pirkkanmaalaisista joka neljäs (24 %) arvioi henkilökunnan määrän kasvavan seuraavan vuoden kuluessa. Vain kahdeksan prosenttia vastaajista arvioi työvoiman määrän vähenevän ja 67 prosenttia arvioi työvoiman määrän pysyvän yhtä suurena. Saldoluku on nyt positiivinen 16, kun se vielä keväällä oli 9.

Pirkkanmaalla pk-yritysten suhdanneodotukset pääosin samanlaiset kuin koko maassa

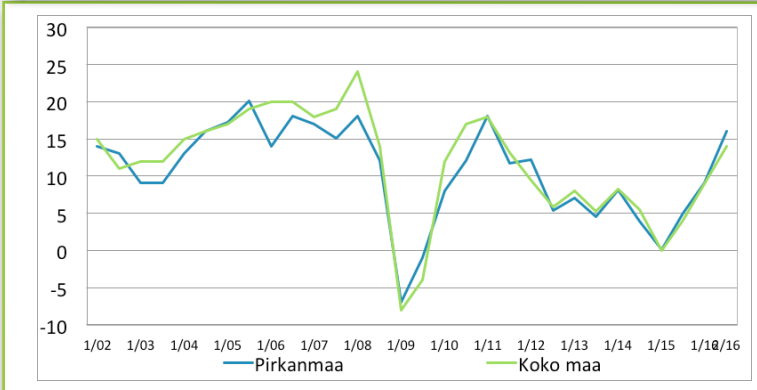
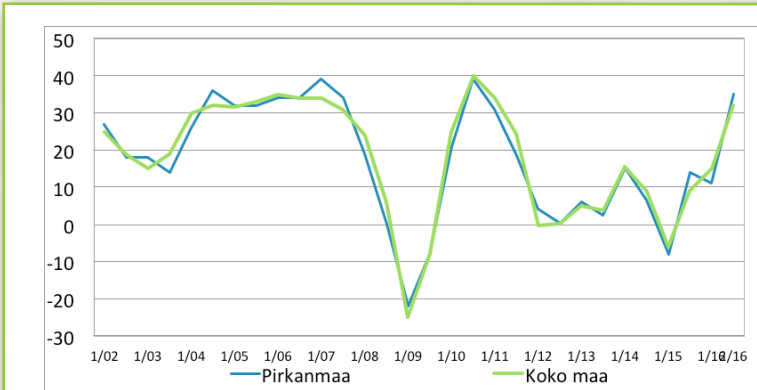
Barometrin mukaan Pirkkanmaalla ja koko maassa pk-yritysten pahimpana kehittämisen esteenä on yleinen suhdanne- tai taloustilanne. Lisäksi esteinä nähdään myös

resurssiteki- jät ja kilpailutilanne. Yritystoiminnan sääntelyn ja kustannustason merkitykset kehittämisen esteinä ovat pienemmät kuin vuotta aikaisemmin. Resurssiteki- jöiden merkitys nähdään vuoden takaista suurempana: Pirkkanmaalla 58 prosenttia vastaajista näki suurimpana esteenä ammattitaitoisen työvoiman saatavuuden.

Vahvimmin Pirkkanmaalla uskotaan tilausten määrän kasvuun (saldoluku 42), jonka osalta odotukset ovat merkittävästi suuremmat kuin koko maassa (saldoluku 35). Lisäksi uskotaan vahvasti liikevaihdon kasvuun (saldoluku 39) sekä materiaalien hintojen nousuun (saldoluku 36).

Barometrin mukaan pk-yritykset näkevät merkittävimpana lähitulevaisuuden kehittämistarpeina markkinoinnin ja myynnin (57 %), yritysten välisen yhteistyön ja verkottumisen (34 %) sekä henkilöstön kehittämisen ja koulutuksen (33 %).

Pasi Mäkinen
Toimitusjohtaja
Pirkkanmaan Yrittäjät

Pk-yritysbaremetrissä on selvitetty suomalaisten pk-yritysten mielikuvia yleisestä suhdannekehityksestä ja oman yrityksen taloudellisesta kehityksestä. Baremetri kartoittaa yritysten odotuksia tulevalle 12 kuukaudelle, ja se julkaistetaan kaksi kertaa vuodessa.

Pirkkanmaan innovaatiotoiminnan tilannekuva

Uusi mittakaava, uudet kompetenssit

2010-luvulla Pirkkanmaan innovaatiojärjestelmä on siirtynyt toiseen mittakaavaan. Aiempien tavoitteiden ja odotusten vastaisesti muutos on ollut pienempään: emme ole enää 1,2 miljardin vaan 0,85 miljardin TKI-maakunta. Asukasluukuun suhteutettuna TKI-intensiivisyyden kansallinen kärki on karannut jo kauas.

Vaikka muutos on ollut suhteellisesti suuri ja absoluuttisestikin huomattava, on muistettava, että innovointipanakset ovat edelleen hyvin merkittävät ja yltävät yli EU:n 3 prosentin tavoitteen. Vaikka tutut vientisektorit eivät juuri nyt luo merkittävää kasvua, ICT-alan poikkeuksellisen nousun synnyttämät kyvykkyydet uuden luomiselle ovat edelleen käytettävissä.

Satsausten pienentymisestä huolimatta monet innovaatiotoiminnan tilaa kuvaavat mittarit ovat kehittyneet positiivisesti tai säilyneet vakaina. Kasvavien yritysten määrä on kehittynyt hyvin ja yrittäjyysilmapiiri on vahvistunut. Yrittäjyyden ekosysteemissä on tekemisen meininkiä ja yhteisöt ovat ottaneet aloitteita omiin käsiinsä, usein alustojen avustamana. Korkeakoulut ovat pitäneet hyvin huolta toimintakunnostaan kiristyvässä rahoitustilanteessa ja samalla tarttuneet rohkeasti toimintaympäristön asettamiin haasteisiin yliopistot ja ammattikorkeakoulut yhdistävällä Tampere3-hankkeella. Kunnat ovat etsineet uutta paikkaa innovaatiokentässä ja tunnistaneet roolinsa elinvoiman operatiivisena vahvistajana, innovatiivisena hankkijana ja kehittämisympäristöjen tarjoajana.

TKI-toiminnan muuttunut mittakaava ja uudistumisen pakko haastavat uudistamaan innovaatiotoiminnan rakenteita ja tulevaisuuden tavoitteita. Pienentyneet, uudella tavalla ohjautuvat TKI-resurssit eivät voi olla näkymättä siinä, miten järjestelmämme toimii. Tampereen uusi yliopisto, maakunta- ja sote-uudistus sekä kuntien uusi elinvoimarooi tarjoavat Pirkkanmaalle ainutlaatuisen tilaisuuden luoda uudenlainen innovoinnin kokonaisuus, joka toimii entistä tehokkaammin ja tiiviimpänä kokonaisuutena.

Keskeistä edessä olevassa muutoksessa on löytää yhteinen näkemys toimijoiden roolista, tarvittavista kompetenssiseiteistä, yhteispelin ohjauksesta sekä toiminnan resursoinnista. Yksityisten ja julkisen innovaatiopalvelujen rajoja tulee avata ja asiakasohjausta tehostaa. Samalla tulee asettaa maakunnan innovaatiotoiminnalle uudet tavoitteet ja varmistaa, että niihin tavoitteisiin pääsemiseksi on riittävät kyvykkyydet. Uusia ekosysteemejä ei luoda samalla osaamisella ja rakenteella kuin vanhoissa parannetaan kilpailukykyä. Paluu miljardimittakaavaan voi onnistua vain osana uusia ekosysteemejä.

Petri Räsänen
Innovaatio- ja tulevaisuustyön johtaja
Pirkkanmaan liitto

Kärkinostoja 2016

Lue lisää: <http://pirkanmaantalous.fi/innovaatiotilannekuva>

Julkaisijat:

Tampereen kauppakamari p. (03) 230 0555
www.tampereenkauppakamari.fi

Tampereen kaupunkiseudun elinkeino-
ja kehitysyhtiö Tredea Oy p. 045 676 4842
www.tredea.fi

Pirkanmaan liitto p. (03) 248 1111
www.pirkanmaa.fi

Pirkanmaan Yrittäjät p. 03 251 6500
www.yrittajat.fi/pirkanmaa

Lähteet:

Tilastokeskus: Asiakaskohtainen suhdannepalvelu,
Tampereen kauppakamari, työvoimatilastot,
Pirkanmaan liitto, Pirkanmaan Yrittäjät,
Toimialaluokitus, www.tilastokeskus.fi,
Keskuskauppakamari, kauppakamariryhmä,
Taloustutkimus, Tredea Oy

Ulkoasu, toimitus ja taitto:

Mainio Oy, www.mainiota.fi

Paino: PK-Paino, Tampere

Lokakuu 2016

Painosmäärä 3 000 kpl

Lennä Tampereelta maailmalle helposti ja nopeasti!

Tampere-Pirkkala on Sisä-Suomen oma kansainvälinen kotikenttä, ja AiRRport Tampere on Suomen lentoliikennestrategian kärkihanke, jonka tehtävänä on vahvistaa erityisesti kesken ja läntisen Suomen saavutettavuutta sekä kytkentää globaaliin talouteen kansainvälisten lentoyhteyksien avulla.

AiRRport nimi syntyy yhdistelmästä: Air+Rail+Road. Hankkeen tehtävänä on yhdistää eri liikennemuodot sujuviksi matkaketteiksi mahdollistaen suorat lentoyhteydet Tampereelta Eurooppaan helposti ja nopeasti. Tulevaisuudessa Tampereen seutu haluaa olla yhteyspiste Euroopan ja Suomen välisessä lentomat-kustuksessa.

www.airrport.fi

Tervetuloa tutustumaan
sähköiseen julkaisuumme

www.pirkanmaantalous.fi

